นิยายฝึกทักษะทนาย

02

ศาลนี้มีคำถาม

เล่มที่ 2

คำถามที่ศาลไม่อนุญาต

ทักษะที่ฝึก คัดค้านคำถาม และพยานหลักฐานจากระบบ

ทนายกรณ์ ศิริย์

ศาลนี้มีคำถาม

เล่ม 2

คำถามที่ศาลไม่อนุญาต

บางคำถามถูกห้ามถาม บางคำตอบกลับเปลี่ยนทั้งคดี

นวนิยาย · นิยายพร้อมบทฝึกทักษะทนาย

ทนายกรณ์ ศิริย์

ข้อมูลหนังสือ

ศาลนี้มีคำถาม เล่ม 2 คำถามที่ศาลไม่อนุญาต

ผู้เขียน ทนายกรณ์ ศิริย์

ฉบับดิจิทัล เผยแพร่ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2569

ราคา 199 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามคัดลอก ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้เขียน เว้นแต่การกระทำที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น การอ้างอิงบางตอนตามสมควรเพื่อการวิจารณ์ การศึกษา หรือการรายงานข่าว โดยระบุที่มา

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยผู้เขียน

ภาพบุคคลบนปกเป็นภาพประกอบ ไม่ใช่ภาพผู้เขียนหรือบุคคลจริง

หมายเหตุถึงผู้อ่าน

นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องแต่ง ตัวละคร สำนักงาน บริษัทและนิติบุคคล คดี และเหตุการณ์ทั้งหมดเป็นเรื่องสมมติ ไม่ได้มาจากคดีหรือลูกความของผู้เขียน ชื่อจังหวัด อำเภอ และหน่วยงานใช้เป็นฉากเท่านั้น บุคลากรและเหตุการณ์ในหน่วยงานเหล่านั้นเป็นเรื่องแต่ง หากชื่อหรือรายละเอียดใดคล้ายบุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือเหตุการณ์จริง เป็นความบังเอิญ

ฉากถามพยาน คำพิพากษา กล่องแกะเกมทนาย และแบบฝึกเขียนขึ้นเพื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนทางกฎหมายในเรื่องถูกย่อและจัดลำดับให้เข้ากับการเล่าเรื่อง จึงอาจไม่ครบหรือไม่ตรงกับขั้นตอนจริงทุกประการ ตัวบทที่อ้างถึงควรตรวจกับฉบับที่ใช้บังคับในวันที่นำไปใช้

เนื้อหาในเล่มไม่ใช่คำแนะนำทางกฎหมาย ผู้ที่มีปัญหาทางกฎหมายในเรื่องจริงควรปรึกษาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย

สารบัญ

บทนำ คำถามที่ไม่มีคำตอบในสำนวน 7

ภาคหนึ่ง คดีที่พิพากษาไปแล้ว 14

บทที่ 1 คนตายไม่ใช่คนสุดท้าย 15

บทที่ 2 คำฟ้องที่มีตัวเลขครบ 30

บทที่ 3 คำถามที่ศาลไม่อนุญาต 42

บทที่ 4 การคัดค้านที่ทำให้พยานพูดเพิ่ม 55

บทที่ 5 โปรแกรมที่จำคนผิด 72

บทที่ 6 คัดค้านก่อนคำตอบ หรือหลังคำตอบ 88

บทที่ 7 พยานที่รู้อยู่แล้วว่าจะถูกถามอะไร 107

ภาคสอง คำตอบที่ศาลต้องชั่งน้ำหนัก 128

บทที่ 8 พยานที่ไม่รู้ว่าตัวเองเป็นพยาน 129

บทที่ 9 เมื่อคำถามถูกถอน 149

บทที่ 10 คนที่อนุมัติทุกอย่าง 169

ภาคสาม พยานที่ไม่ควรถูกถาม 196

บทที่ 11 ผู้หญิงที่ธนาคารจำไม่ได้ 197

บทที่ 12 คำถามที่ทำให้พยานต้องรับผิด 218

บทที่ 13 คำตอบที่ไม่ควรอยู่ในสำนวน 234

บทที่ 14 สัญญาที่ไม่มีใครเอาเข้าศาล 254

บทที่ 15 พยานที่พูดแทนเอกสาร 277

บทที่ 16 ผู้หญิงที่ถูกชี้ชื่อ 299

บทที่ 17 พยานที่กลายเป็นฝ่ายตรงข้าม 318

ภาคสี่ ความจริงที่อยู่ระหว่างบรรทัด 336

บทที่ 18 คัดค้านคำถามที่ตอบได้ แต่ไม่ควรตอบ 337
บทที่ 19 เมื่อเอกสารสองฉบับพูดไม่ตรงกัน 362

ภาคห้า ข้อเท็จจริงที่ถูกตัดออก 390
บทที่ 20 ข้อความที่หายไปจากรายงาน 391
บทที่ 21 ศาลไม่อนุญาตให้ถาม 412

ภาคสุดท้าย คำถามที่ไม่มีใครอยากตอบ 430
บทที่ 22 ลูกความที่รู้มากกว่าทนาย 431
บทที่ 23 ถามครั้งสุดท้าย 447
บทที่ 24 คำพิพากษาที่ไม่มีใครชนะทั้งหมด 467
ปัจฉิมบท กล่องที่ยังไม่ปิด 491
บทส่งท้ายจากผู้เขียน 10 บทเรียนจากคดีลลิตา 497
อ่านต่อ ศาลนี้มีคำถาม เล่ม 3: ก่อนศาลพิพากษา 500
สารบัญบทฝึกทักษะทนาย 501
แหล่งอ้างอิงและขอบเขตกฎหมาย 505
เกี่ยวกับผู้เขียน 509
นิยายชุด ศาลนี้มีคำถาม 511
ฝึกทักษะในห้องพิจารณาต่อ 512

บทนำ

คำถามที่ไม่มีคำตอบในสำนวน

ทักษะในบทนี้ แยกคำถามที่ศาลอนุญาตออกจากคำถามที่ควรถาม

ศาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่
ปลายปี พ.ศ. 2564

“ขออนุญาตศาลคัดค้านคำถามครับ”

เสียงทนายจำเลยดังขึ้นกลางห้องพิจารณา

บนบัลลังก์มีผู้พิพากษาสองคนนั่งเป็นองค์คณะ ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเงยหน้าจากเอกสาร

ทนายโจทก์ร่วมยังคงยืนอยู่ เขาเป็นชายวัยกลางคน สวมเสื้อครุยที่ผ่านการใช้งานมาหลายปี

อัมพร ภรรยาซึ่งจดทะเบียนสมรสกับอดิศร ยื่นคำร้องเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ และแต่งตั้งเขาเป็นทนายโจทก์ร่วม วันนี้เขาเป็นผู้ถามค้านพยานปากนี้

“คำถามของทนายโจทก์ร่วมมีลักษณะกล่าวหาพยานว่ารับเงินเพื่อมาเบิกความเท็จ ทั้งที่ยังไม่ได้วางข้อเท็จจริงรองรับครับ”

ผู้พิพากษาหันไปทางทนายโจทก์ร่วม

“ทนายมีหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ถามหรือไม่”

ทนายโจทก์ร่วมหยิบเอกสารออกจากแฟ้ม

“กระผมมีข้อมูลว่าพยานเคยได้รับเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจำเลยครับ”

“มีเอกสารหรือพยานหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่ในสำนวนหรือไม่”

“ยังไม่มีครับ แต่กระผมประสงค์ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของพยาน”

ศาลพิจารณาครู่หนึ่ง แล้วสั่งให้ทนายปรับคำถาม อย่าตั้งข้อกล่าวหาที่ยังไม่มีพื้นฐานรองรับ

ทนายโจทก์ร่วมพยักหน้า แต่แทนที่จะปรับคำถาม เขากลับถามพยานซ้ำ

“พยานได้รับเงินจากจำเลยเพื่อมาโกหกศาลใช่หรือไม่”

ทนายจำเลยลุกขึ้นทันที

“คัดค้านครับ”

ผู้พิพากษามองทนายโจทก์ร่วม

“ศาลให้ปรับคำถามแล้ว ทนายอย่าถามในลักษณะเดิม”

ห้องพิจารณาเงียบ ชายที่นั่งอยู่ในคอกจำเลยมีสีหน้าเรียบเฉย

เขาชื่อ **มนัส** นักธุรกิจผู้ประกอบกิจการให้สินเชื่อและติดตามทวงถามหนี้ในจังหวัดเชียงใหม่

คดีนี้เขาถูกกล่าวหาว่าเกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมอดิศร อดีตหัวหน้าฝ่ายบัญชีของบริษัท ซึ่งถูกพบเสียชีวิตในอาคารเก็บเอกสารที่เกิดเพลิงไหม้

ฝ่ายโจทก์เชื่อว่าอดิศรไม่ได้ตายเพราะอุบัติเหตุ แต่ถูกฆ่าก่อนเกิดเพลิงไหม้ ส่วนมนัสปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา

ในคอกพยานคือพนักงานรักษาความปลอดภัยของอาคาร เขาเบิกความว่าในคืนเกิดเหตุ มนัสไม่ได้เข้าไปในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ เป็นคำเบิกความสำคัญต่อฝ่ายจำเลย และเป็นคำเบิกความที่ฝ่ายโจทก์ต้องการทดสอบอย่างหนัก

ทนายโจทก์ร่วมก้มลงอ่านเอกสาร แล้วพูดช้า ๆ

“กระผมขออนุญาตถามใหม่ครับ”

ศาลพยักหน้า

“ก่อนเกิดเหตุ พยานทำงานอยู่ภายใต้การว่าจ้างของบริษัทที่จำเลยเป็นกรรมการ ใช่หรือไม่”

“ครับ”

“ผู้มีอำนาจของบริษัทมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าจ้างและการจ้างงานของพยานหรือไม่”

“มีครับ”

“ภายหลังเกิดเหตุ พยานยังทำงานกับบริษัทเดิมอยู่หรือไม่”

“อยู่ครับ”

“พยานเคยได้รับเงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากค่าจ้างประจำหรือไม่”

พยานนิ่งคิด

“เคยครับ”

“ได้รับในลักษณะใด”

“เป็นเงินช่วยเหลือครับ”

“ได้รับเมื่อไร”

“หลังเหตุไฟไหม้ประมาณหนึ่งเดือน”

“จำนวนเท่าไร”

“50,000 บาทครับ”

เสียงกระซิบดังเบา ๆ ในห้องพิจารณา

ทนายโจทก์ร่วมถามต่อ

“ใครเป็นคนอนุมัติ”

“ฝ่ายบริหารบริษัทครับ”

“พยานทราบหรือไม่ว่าจำเลยเกี่ยวข้องกับการอนุมัติเช่นไร”

“ไม่ทราบครับ”

“เงินดังกล่าวจ่ายเพื่ออะไร”

“บริษัทบอกว่าเป็นเงินช่วยเหลือพนักงานที่ได้รับผลกระทบจากเหตุไฟไหม้”

“มีพนักงานคนอื่นได้รับด้วยหรือไม่”

“มีครับ”

ทนายโจทก์ร่วมหยุดไปนาน

เรื่องเงินได้คำตอบแล้ว แต่ไม่ใช่คำตอบที่ฝ่ายโจทก์ร่วมต้องการ เงินช่วยเหลือก้อนนี้ไม่ได้จ่ายให้พยานคนเดียว พนักงานคนอื่นก็ได้รับด้วย และยังไม่มีหลักฐานว่าจ่ายเพื่อแลกกับคำเบิกความ จะกล่าวหาว่าพยานรับสินจ้างให้เบิกความเท็จ ต้องมีมากกว่านี้

เขาพลิกแฟ้มอีกหน้าหนึ่ง แล้วถามคำถามสุดท้าย

“พยานยืนยันหรือไม่ว่าเงินดังกล่าวไม่มีความเกี่ยวข้องกับคำเบิกความของพยาน”

“ยืนยันครับ”

ทนายโจทก์ร่วมนั่งลง

คำถามชุดนี้มุ่งพิสูจน์ว่าพยานมีผลประโยชน์ผูกอยู่กับจำเลย แต่คำตอบที่ได้กลับเป็นสวัสดิการที่บริษัทจ่ายให้พนักงานหลายคน คำอธิบายของพยานอาจน่าเชื่อขึ้นด้วยซ้ำ

ที่มุมหลังสุดของห้องพิจารณา มีทนายหนุ่มคนหนึ่งนั่งฟังอยู่

เขาชื่อธาม อายุสามสิบปี เพิ่งเริ่มสะสมประสบการณ์ว่าความคดีใหญ่

ธามไม่ได้เกี่ยวข้องกับคดีนี้ ทนายโจทก์ร่วมคนนั้นคืออาจารย์เกริก ผู้ที่เขาเคยฝึกงานด้วย เขาจึงมานั่งฟังเพื่อศึกษาวิธีถามค้านของอาจารย์

ในสมุดบันทึกของเขามีข้อความสามบรรทัด

คำถามแรก — ไม่มีหลักฐานรองรับ

คำถามที่สอง — ศาลไม่อนุญาตให้ถามในลักษณะเดิม

คำถามที่สาม — เปิดโอกาสให้พยานอธิบายข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่จำเลย

แล้วเขาเขียนอีกประโยคไว้ข้างล่าง

คำถามที่ศาลไม่อนุญาต อาจไม่ใช่คำถามที่อันตรายที่สุด คำถามที่ศาลอนุญาต แต่ทำให้คดีเสียหายต่างหากที่อันตรายกว่า

หลายปีต่อมา เขาจะได้กลับมาเกี่ยวข้องกับคดีนี้ และพบว่าสิ่งที่ไม่มีใครถามในวันนั้นสำคัญกว่าทุกคำถามที่ถูกถามไป

ศาลนี้มีคำถาม · เล่มที่ 2

ภาคหนึ่ง

คดีที่พิพากษาไปแล้ว

บทที่ 1

คนตายไม่ใช่คนสุดท้าย

ทักษะในบทนี้ ตรวจว่าเอกสารที่ลูกความนำมาพิสูจน์อะไรได้จริง

สำนักงานกฎหมายธาม
พ.ศ. 2569 เวลา 08.25 น.

พิมพ์ชนกเดินเข้ามาพร้อมแฟ้มคดีสีน้ำเงิน

“พี่ธาม”

“ว่าไง”

“มีลูกความใหม่ติดต่อมาค่ะ”

ธามเงยหน้าจากคอมพิวเตอร์

“คดีอะไร”

“ลักทรัพย์นายจ้าง หรือยักยอกทรัพย์ค่ะ”

“ฟ้องเผื่อเลือก?”

“ค่ะ อัยการบรรยายว่าจำเลยเอาเงินของนายจ้างไปโดยทุจริต ส่วนจะเป็นลักทรัพย์หรือยักยอก แล้วแต่ศาลจะฟังข้อเท็จจริง”

“ถ้าฟ้องยักยอกฐานเดียว โทษไม่เกินสามปี คดีจะอยู่ศาลแขวง”

“แต่ลักทรัพย์นายจ้างโทษถึงห้าปีนะคะ”

“ใช่ คดีจึงอยู่ในอำนาจศาลจังหวัด”

“มูลค่าเท่าไร”

“แปดล้านสี่แสนบาทค่ะ”

นิ้วของธามค้างอยู่เหนือแป้นพิมพ์

“อยู่ขั้นตอนไหน”

“อัยการยื่นฟ้องแล้วค่ะ”

“มีทนายหรือยัง”

“ยังไม่มีทนายประจำคดีค่ะ”

“แล้วทำไมถึงติดต่อเรา”

พิมพ์ชนกวางเอกสาร

“เพราะคนที่เป็นผู้เสียหายตามคำฟ้องคือบริษัทของมนัสค่ะ”

ธามเงยหน้าทันที

“มนัสคนไหน”

“คนที่มีชื่อเกี่ยวข้องกับคดีธนาค่ะ”

ธามนิ่ง

มนัส ชื่อที่ชายนิรนามโทรมาบอกหลังคดีธนาจบ ชื่อที่ธนาเคยกล่าวถึง และชื่อที่เกี่ยวข้องกับคดีฆาตกรรมเมื่อห้าปีก่อน

“จำเลยชื่ออะไร”

“ลลิตา มณีโชติ อายุสามสิบหกปีค่ะ”

“ทำงานอะไร”

“อดีตหัวหน้าฝ่ายบัญชีของบริษัทนพบุรีเครดิตค่ะ”

“ข้อกล่าวหาคืออะไร”

“บริษัทกล่าวหาว่าเธอนำเงินออกจากบัญชีบริษัทหลายครั้ง รวมแปดล้านสี่แสนบาท โดยไม่มีสิทธิค่ะ”

“มีหลักฐานอะไร”

“รายการโอนเงิน บันทึกการอนุมัติภายใน และข้อมูลการเข้าใช้ระบบบัญชีค่ะ”

“แล้วลูกความอธิบายว่าอย่างไร”

“เธอบอกว่าไม่ได้ยักยอกเงินค่ะ”

“มีหลักฐานไหม”

“เธอบอกว่ามีค่ะ”

“อะไร”

พิมพ์ชนกเงียบไปเล็กน้อย

“สมุดบัญชีอีกชุดหนึ่งค่ะ”

“บัญชีอะไร”

“บัญชีที่ไม่ได้อยู่ในระบบทางการของบริษัทค่ะ”

ธามเอนหลัง

สองประโยคจากสายของชายนิรนามคืนนั้นยังอยู่ในสมุดของเขา “บัญชีเงินที่ไม่มีใครกล้าเปิด” และ “อยู่กับคนที่ตายไปแล้วอีกคน”

เขาเริ่มเข้าใจแล้วว่าทำไมลูกความจึงติดต่อสำนักงานของเขา แต่ชื่อซ้ำหนึ่งชื่อกับประโยคจากโทรศัพท์สองประโยค ยังห่างจากการฆาตกรรมเมื่อห้าปีก่อนอีกไกล

“นัดเข้ามาคุยได้”

“วันนี้สิบเอ็ดโมงค่ะ”

“ดี ก่อนคุยช่วยเตรียมคำฟ้องและเอกสารที่ลูกความมีให้ครบ รวมทั้งข้อมูลวันนัดศาล”

พิมพ์ชนกรับคำ ก่อนจะเดินออก เธอหันกลับมา

“พี่ธาม”

“อะไร”

“ถ้าเรื่องนี้เชื่อมกับคดีเก่า เราจะรื้อคดีมนัสขึ้นมาใหม่ได้ไหมคะ”

ธามส่ายหน้า

“อย่าสับสน”

“ยังไงคะ”

“ถ้าคดีเก่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีมาฟ้องย่อมระงับ จะฟ้องจำเลยคนเดิมซ้ำในการกระทำเดียวกันไม่ได้ ส่วนการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่กฎหมายมีไว้เพื่อประโยชน์ของคนที่ถูกลงโทษ ไม่ใช่ช่องทางฟ้องคนที่ศาลยกฟ้องไปแล้ว”

“แล้วเราจะเปิดคดีเก่าดูไปทำไมคะ”

“เพื่อดูว่ามีข้อเท็จจริงหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีใหม่หรือไม่ และมีการกระทำอื่นที่ยังไม่เคยถูกดำเนินคดีหรือไม่”

“หมายความว่าเราไม่ได้ฟ้องมนัสเรื่องเดิมใหม่ใช่ไหมคะ”

“ถูก”

1. ผู้หญิงที่ถูกกล่าวหาว่าขโมยแปดล้าน

เวลา 11.03 น.

ลลิตาเดินเข้ามาในสำนักงาน เธอสวมเสื้อเชิ้ตสีฟ้าอ่อนกางเกงขายาวสีดำ และถือกระเป๋าเอกสารใบใหญ่

ธามเชิญให้นั่ง

“คุณลลิตาใช่ไหมครับ”

“ค่ะ”

“ผมธาม”

“ดิฉันทราบค่ะ”

เธอยิ้มเล็กน้อย

“ดิฉันอ่านเรื่องคดีธนา”

“ก่อนอื่นขอดูเอกสารและฟังเรื่องของคุณเองก่อนครับ”

ลลิตาวางแฟ้มลงบนโต๊ะ

“ดิฉันไม่ได้ขโมยเงินบริษัท”

“ผมรับฟังครับ แต่ขอทราบก่อนว่าคุณทำงานที่บริษัทนี้มานานเท่าไร”

“เก้าปีค่ะ”

“ตำแหน่งล่าสุด”

“หัวหน้าฝ่ายบัญชี”

“มีอำนาจอนุมัติการโอนเงินหรือไม่”

“มีอำนาจ ตรวจสอบ และ จัดทำ รายการ แต่ การอนุมัติขั้นสุดท้ายต้องใช้สิทธิของผู้มีอำนาจอีกชั้นค่ะ”

ธามจด

“ผู้มีอำนาจคือใคร”

“กรรมการบริษัทหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย”

“มนัสเป็นกรรมการ?”

“ค่ะ”

ธามนึกถึงคำที่ธนาเคยใช้เรียกชายคนนี้ในคดีก่อน เสี่ยเจ้าของบ่อน

วันนี้ชื่อเดียวกันอยู่ในช่องกรรมการของบริษัทสินเชื่อ

“รายการเงินแปดล้านสี่แสนบาทเกิดขึ้นเมื่อไร”

“ทยอยโอนประมาณห้าเดือน”

“ไปบัญชีใคร”

ลลิตานิ่งไป

“บางรายการไปบัญชีของบริษัทคู่ค้า บางรายการไปบัญชีบุคคลธรรมดา”

“มีรายการไหนเข้าบัญชีคุณหรือคนใกล้ชิดหรือไม่”

“ไม่มีค่ะ”

“มีหลักฐานแสดงเส้นทางเงินหรือไม่”

“มีสเตตเมนต์บางส่วน”

“แล้วทำไมบริษัทกล่าวหาว่าคุณยักยอก”

“เพราะชื่อผู้ใช้งานที่สร้างรายการเป็นของดิฉัน”

“คุณเป็นคนสร้างรายการหรือไม่”

ลลิตาเงียบ

“บางรายการค่ะ”

“แล้วรายการที่เหลือ”

“ดิฉันไม่ได้ทำ”

“คุณพิสูจน์ได้ไหม”

ลลิตามองกระเป๋า

“มีบางวันที่ระบบระบุว่าดิฉันเข้าใช้งาน ทั้งที่ดิฉันไม่ได้อยู่ที่บริษัท”

“คุณมีหลักฐานว่าอยู่ที่ไหน”

“มีค่ะ”

“อะไร”

“ใบรับรองแพทย์ และหลักฐานการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล”

ปากกาของธามหยุดกลางบรรทัด

“คุณอยู่โรงพยาบาลตลอดช่วงที่มีการเข้าใช้งานหรือไม่”

“บางวันค่ะ”

“แล้วระบบสามารถเข้าใช้งานจากภายนอกได้หรือไม่”

“ได้ค่ะ”

“มีบุคคลอื่นทราบรหัสผ่านของคุณหรือไม่”

ลลิตาก้มหน้า

“มี”

“ใครครับ”

“ผู้จัดการฝ่ายการเงิน”

“ชื่ออะไร”

“ธวัชชัย”

“คุณให้รหัสผ่านเขาด้วยเหตุใด”

“เขาบอกว่าต้องช่วยปิดบัญชีรายเดือนตอนดิฉันลาป่วย”

“มีข้อความหรือเอกสารยืนยันไหม”

“มีแชตค่ะ”

“เรื่องนี้ต้องตรวจว่ารหัสผ่านถูกใช้เมื่อใด จากอุปกรณ์หรือเครือข่ายใด และใครเป็นผู้ทำธุรกรรมจริง การมีชื่อบัญชีผู้ใช้ไม่ได้ยืนยันตัวคนกดทำรายการได้เสมอไป”

ลลิตาถอนหายใจ

“ทนายคนที่ดิฉันเคยไปปรึกษาบอกว่าแพ้แน่”

“ผมยังสรุปเช่นนั้นไม่ได้”

“แต่ถ้ามีชื่อดิฉันอยู่ในระบบ?”

“ต้องดูหลักฐานทั้งหมดครับ”

ลลิตามองเขา

“ดิฉันจึงมาหาคุณ”

“เพราะอะไร”

เธอเปิดกระเป๋า หยิบสมุดปกดำเล่มหนึ่งออกมา หน้าปกไม่มีชื่อ มีเพียงตัวเลขเขียนด้วยปากกาสีทอง

04/64

“คืออะไรครับ”

“บันทึกที่อดิศรทำไว้ค่ะ”

ธามเงยหน้าทันที

“อดิศรที่เสียชีวิตในคดีไฟไหม้?”

“ค่ะ”

“คุณได้สมุดนี้มาอย่างไร”

“เขาฝากไว้ก่อนเสียชีวิต”

“คุณเก็บไว้ห้าปี?”

“ค่ะ”

“ทำไมเพิ่งนำออกมา”

ลลิตาไม่ตอบทันที

“เพราะมีคนในบริษัทเริ่มถามหามัน”

“ใคร”

“ธวัชชัย”

“ผู้จัดการฝ่ายการเงิน?”

“ค่ะ”

“เขาทราบได้อย่างไรว่าคุณมีสมุด”

“ดิฉันไม่รู้”

ธามเงียบ

ลลิตาพูดต่อ

“หลังจากเขาถามเรื่องสมุดประมาณสองสัปดาห์ บริษัทก็กล่าวหาว่าดิฉันยักยอกเงิน”

“คุณมีหลักฐานเชื่อมโยงสองเรื่องนี้หรือไม่”

“มีแชตที่เขาทวงถามสมุดค่ะ แต่ไม่มีข้อความบอกว่าจะฟ้องคดี”

“งั้นต้องดูก่อนว่าสองเรื่องนี้เกี่ยวกันจริง หรือแค่เกิดในช่วงใกล้กัน”

ลลิตามองเขา

“คุณไม่เชื่อดิฉัน?”

“ผมยังไม่ตัดสินครับ”

“แต่ดิฉันนำหลักฐานมาให้”

“ใช่ และผมต้องรู้ว่าแต่ละชิ้นพิสูจน์อะไรได้บ้าง”

เขาชี้ไปยังสมุดปกดำ

“สมุดนี้อาจสำคัญ แต่เรายังไม่ทราบว่าข้อความในสมุดถูกต้องหรือไม่ ใครเป็นผู้เขียน และเกี่ยวข้องกับรายการเงินที่ถูกกล่าวหาอย่างไร”

ลลิตานิ่งไปครู่หนึ่ง แล้วพูดเบา ๆ

“คุณทนาย”

“ครับ”

“ถ้าคุณอ่านสมุดนี้ คุณจะเข้าใจว่าทำไมอดิศรถึงตาย”

“คุณมีหลักฐานเกี่ยวกับสาเหตุการตายเพิ่มเติมหรือครับ”

ลลิตาก้มหน้า

“ดิฉันไม่รู้ว่าใครฆ่าเขา”

เธอหยุด

“แต่ดิฉันรู้ว่าเขากลัวอะไร”

2. หน้าแรกของสมุดดำ

ธามเปิดสมุดหลังได้รับอนุญาตจากลลิตา

หน้ากระดาษเหลืองเล็กน้อย มีตัวเลขจำนวนเงิน ชื่อบริษัท รหัสธุรกรรม และวันที่หลายรายการ แต่สิ่งที่สะดุดตาคือข้อความลายมือด้านบน

บัญชีลูกหนี้ตามระบบ ไม่ตรงกับเงินที่เรียกเก็บจริง

ธาม อ่าน ต่อ บาง หน้าเป็นรายการเงิน ที่ ไม่ ปรากฏ ใน บัญชี ทางการ บาง หน้า มีชื่อ บุคคล และ จำนวน เงิน บาง หน้า มีข้อความคล้าย บันทึก ข้อสงสัย ของ ผู้เขียน พิมพ์ชนก นั่ง อ่าน เงียบ ๆ

หน้าหนึ่งมีชื่อ **มนัส** และชื่อ **ธวัชชัย** ข้างล่างเป็นจำนวนเงิน

8,400,000 บาท

ตรงกับยอดที่บริษัทกล่าวหาว่าลลิตายักยอก

“คุณลลิตาครับ”

“คะ”

“ตัวเลขนี้เป็นยอดเดียวกับที่บริษัทกล่าวหาคุณหรือไม่”

“ดิฉันคิดว่าใช่ค่ะ”

“คิดว่า หรือมีหลักฐานเชื่อมกัน”

“มีรหัสรายการบางส่วนตรงกัน”

“แล้วใครเป็นผู้ทำรายการตามสมุด”

“ดิฉันไม่ทราบทั้งหมด”

“งั้นเราต้องไล่ทีละรายการ”

ลลิตามองเขา

“แต่ถ้าทำอย่างนั้น อาจไม่ทันวันสืบพยาน”

“เราจะดูวันนัดก่อน แล้วยื่นพยานหลักฐานให้ทันภายในกำหนดที่ศาลอนุญาตครับ”

เธอก้มหน้า

ธามเปิดหน้าสุดท้าย

มีข้อความเพียงสามบรรทัด

ถ้าผมตาย

อย่าเชื่อรายงานฉบับที่ส่งให้ตำรวจ

ให้ดูตัวเลขที่ถูกลบออกจากบัญชี

ธามหยุด พิมพ์ชนกอ่านตาม ไม่มีใครพูดอะไร

รายงานฉบับที่ส่งให้ตำรวจ อาจหมายถึงคดีเมื่อห้าปีก่อน หรือข้อพิพาทอื่นที่อดิศรเคยพบ ส่วนเงินแปดล้านสี่แสนบาทในคำฟ้องของลลิตา อาจต้องไล่ที่มาใหม่ทั้งหมด

ธามสอดนิ้วคั่นหน้าที่มีชื่อมนัสกับธวัชชัยไว้ แล้วอ่านบรรทัดสุดท้ายซ้ำ

ให้ดูตัวเลขที่ถูกลบออกจากบัญชี

อ่านเนื้อเรื่องต่อ: บทที่ 2 — คำฟ้องที่มีตัวเลขครบ

แกะเกมทนาย — บทที่ 1

ทักษะหลัก: ตรวจว่าเอกสารที่ลูกความนำมาพิสูจน์อะไรได้จริง

บทเรียนของบทนี้คือ ก่อนรับคำบอกเล่าของลูกความหรือเอกสารใหม่มาเป็นทฤษฎีคดี ต้องแยกสามชั้นให้ชัด ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ ข้ออ้างของคู่ความ และข้อสันนิษฐานที่ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอ

คดีเก่าที่มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับ จึงฟ้องจำเลยคนเดิมซ้ำในการกระทำเดียวกันไม่ได้ แม้จะค้นพบหลักฐานใหม่ และการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่มีไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ถูกลงโทษ ไม่ใช่ช่องทางฟ้องผู้ที่ศาลยกฟ้องแล้ว ส่วนการตรวจสอบเอกสารจากคดีเก่าเพื่อใช้เป็นเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำอื่นหรือบุคคลอื่นที่ยังไม่เคยถูกฟ้อง เป็นคนละประเด็น ต้องตรวจองค์ประกอบความผิด พยานหลักฐาน อายุความ และสิทธิในการดำเนินคดีแยกกัน

บทเรียนสำคัญ: ก่อนรับคำบอกเล่าหรือเอกสารใหม่เป็นทฤษฎีคดี ต้องแยกข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ ข้ออ้างของคู่ความ และข้อสันนิษฐานออกจากกัน

บทที่ 2

คำฟ้องที่มีตัวเลขครบ

ทักษะในบทนี้ ไล่ตารางคำฟ้องทีละรายการก่อนเขียนคำถามค้าน

เวลา 20.45 น.

ธามยังนั่งอยู่ที่สำนักงาน ลลิตากลับไปแล้ว

บนโต๊ะมีสำเนาคำฟ้องสิบแปดหน้า เอกสารท้ายคำฟ้อง รายการเดินบัญชีธนาคาร บันทึกการตรวจสอบภายใน และสำเนาหนังสือเลิกจ้าง พิมพ์ชนกกำลังจัดเรียงเอกสาร

“พี่ธาม”

“ว่าไง”

“หนูรวมยอดเงินตามคำฟ้องแล้วค่ะ”

“ตรงไหม”

“ตรงค่ะ รวมแปดล้านสี่แสนบาทพอดี”

“แล้วตรงกับอะไร”

พิมพ์ชนกหยุด

“ตรงกับยอดรวมที่โจทก์กล่าวหาค่ะ”

“ผมหมายถึงตรงกับเงินที่บริษัทเสียหายจริงหรือไม่”

“อันนี้ยังไม่ทราบค่ะ”

“นั่นแหละ”

ธามหยิบกระดาษ

“คำฟ้องมีตัวเลขครบ ไม่ได้แปลว่าที่มาของตัวเลขได้รับการพิสูจน์แล้ว”

พิมพ์ชนกนั่งลง

“แต่มีรายการโอนเงินจากธนาคารนะคะ”

“มี”

“ก็แปลว่าเงินออกจากบริษัทจริงใช่ไหมคะ”

“แปลว่ามีเงินออกจากบัญชีตามรายการเดินบัญชี แต่ยังต้องดูว่าแต่ละรายการเกิดจากธุรกรรมอะไร ใครอนุมัติ ผู้รับเงินมีสิทธิรับหรือไม่ และจำเลยเกี่ยวข้องอย่างไร”

ธามเปิดตารางรายการเงิน

รายการ	จำนวนเงิน	ผู้รับโอนตามเอกสาร
1	650,000 บาท	บริษัท คิวที คอนซัลท์ จำกัด
2	1,200,000 บาท	บริษัท คิวที คอนซัลท์ จำกัด
3	450,000 บาท	บุคคลธรรมดา
4	2,100,000 บาท	บริษัท พีเอส เซอร์วิส จำกัด
5	1,500,000 บาท	บริษัท พีเอส เซอร์วิส จำกัด
6	2,500,000 บาท	บริษัท คิวที คอนซัลท์ จำกัด
รวม	8,400,000 บาท	

“ผู้รับเงินมีสามราย”

“ค่ะ”

“มีบัญชีของลลิตาหรือไม่”

“ไม่มีในรายการนี้ค่ะ”

“แล้วบริษัทมีหลักฐานหรือไม่ว่าลลิตาได้รับผลประโยชน์จากผู้รับโอน”

“ในเอกสารที่เราได้รับยังไม่พบค่ะ”

“ดี เขียนว่ายังไม่พบ ไม่ใช่เขียนว่าไม่มี”

พิมพ์ชนกจด

“แล้วเราต้องดูอะไรต่อคะ”

“ความสัมพันธ์ของผู้รับเงินกับบริษัท”

“เช่นอะไรคะ”

“มีสัญญาไหม มีใบแจ้งหนี้ไหม มีหลักฐานส่งมอบงานหรือไม่ ใครสร้างรายการ ใครอนุมัติ และใครเป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง โดยเฉพาะเรื่องระบบอนุมัติ”

1. คนสร้างรายการกับคนอนุมัติ

พิมพ์ชนกเปิดคู่มือระบบบัญชีที่ลลิตานำมา

“ระบบใช้สิทธิผู้ใช้งานสองระดับค่ะ”

“อธิบาย”

“ระดับแรกคือผู้สร้างรายการค่ะ”

“แล้วระดับสอง?”

“ผู้ตรวจและอนุมัติค่ะ”

“คนเดียวกันทำทั้งสองหน้าที่ได้หรือไม่”

“ตามคู่มือระบุว่าต้องแยกกันค่ะ”

“ถ้าอย่างนั้นใครเป็นผู้อนุมัติรายการที่ถูกกล่าวหา”

พิมพ์ชนกเปิดเอกสาร

“ชื่อบัญชีผู้ใช้ของธวัชชัยค่ะ”

“ทุกรายการ?”

“ห้ารายการค่ะ ส่วนอีกหนึ่งรายการใช้บัญชีผู้มีอำนาจสำรอง”

“ของใคร”

“ยังไม่ทราบค่ะ ต้องไล่ดูเพิ่ม”

“เห็นปัญหาไหม”

“มีบัญชีผู้ใช้สองคนเกี่ยวข้องกับธุรกรรมค่ะ”

“ถูก”

“ลลิตาสร้างรายการ แต่ธวัชชัยอนุมัติค่ะ”

“ตามบันทึกระบบที่มีอยู่ใช่”

“แล้วทำไมฟ้องลลิตาคนเดียวคะ”

“เป็นคำถามที่ต้องตอบจากหลักฐาน ฟ้องคนเดียวยังไม่ได้แปลว่าฟ้องผิดคน”

ธามเปิดคำฟ้อง

ข้อความระบุว่า ลลิตาเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านบัญชีและการจัดทำรายการเบิกจ่าย และได้ดำเนินการนำเงินบริษัทออกไปโดยทุจริต

ฐานความผิดบรรยายไว้สองทาง คือลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรือยักยอกทรัพย์

แต่อ่านจากเอกสารชุดที่มี ธามยังหาไม่เจอว่าฝ่ายโจทก์จะอาศัยพฤติการณ์ใดเป็นหลักในการพิสูจน์เจตนาทุจริตและการเอาทรัพย์ไปเป็นของตนหรือผู้อื่น

เขาเขียนคำถามลงสมุด

ใครมีอำนาจเหนือเงินก่อนโอน

ใครสร้างรายการจริง

ใครอนุมัติจริง

ธุรกรรมมีเหตุทางธุรกิจหรือไม่

ลลิตาได้ประโยชน์อะไร

พิมพ์ชนกอ่าน

“นี่คือคำถามค้านใช่ไหมคะ”

“ยังไม่ใช่”

“แล้วคืออะไรคะ”

“ประเด็นที่ต้องพิสูจน์ก่อนเขียนคำถามค้าน”

2. รหัสผ่านที่ทุกคนรู้

วันรุ่งขึ้น

ลลิตากลับมาที่สำนักงาน ธามเปิดบันทึกการใช้งานระบบ

“คุณลลิตาครับ”

“คะ”

“คุณบอกว่าธวัชชัยทราบรหัสผ่านคุณ”

“ค่ะ”

“เขาทราบได้อย่างไร”

“ดิฉันส่งให้ทางแชต”

“มีข้อความอยู่ไหม”

“มีค่ะ”

“ส่งวันไหน”

ลลิตาเปิดโทรศัพท์ เลื่อนหาข้อความหนึ่ง

พี่ลลิตา ส่งรหัสให้หน่อย เดี๋ยวผมช่วยลงรายการระหว่างพี่ลาป่วย

ธามอ่าน

“นี่เป็นข้อความจากบัญชีที่คุณระบุว่าเป็นธวัชชัย?”

“ค่ะ”

“มีหลักฐานยืนยันว่าเป็นบัญชีของเขาหรือไม่”

“เราใช้คุยงานกันมาหลายปีค่ะ”

“ดี ต้องรักษาข้อความต่อเนื่องและข้อมูลที่มาไว้”

ข้อความตอบกลับของลลิตาอยู่ข้างล่าง เธอส่งรหัสผ่านไปจริง

“คุณทราบหรือไม่ว่าการให้ผู้อื่นใช้รหัสผ่านอาจผิดระเบียบภายในบริษัท”

“ทราบค่ะ”

“แล้วทำไมให้”

“ตอนนั้นดิฉันป่วย และงานเร่งค่ะ”

“คุณแจ้งผู้มีอำนาจอนุญาตก่อนหรือไม่”

“ไม่ได้แจ้ง”

ธามจด

“แสดงว่าคุณอาจมีปัญหาเรื่องปฏิบัติผิดระเบียบการรักษาความปลอดภัยของระบบ”

ลลิตาหน้าซีด

“แล้วดิฉันจะติดคุกไหมคะ”

“การฝ่าฝืนระเบียบกับการกระทำผิดอาญาตามข้อกล่าวหาไม่ใช่เรื่องเดียวกัน ต้องตรวจองค์ประกอบและพยานหลักฐานของแต่ละเรื่องครับ”

“แต่บริษัทบอกว่าดิฉันขโมยเงิน”

“ฝ่ายโจทก์ต้องมีพยานหลักฐานเชื่อมโยงการกระทำและเจตนาตามข้อกล่าวหามายังคุณ”

“หลังจากให้รหัสผ่าน ธวัชชัยบอกหรือไม่ว่าใช้ทำรายการอะไร”

“บอกว่าปิดบัญชี”

“มีรายละเอียดไหม”

“ไม่มีค่ะ”

“คุณเคยตรวจรายการย้อนหลังหรือไม่”

ลลิตาเงียบ

“ไม่ได้ตรวจค่ะ”

“ทำไม”

“เพราะกลับมาทำงานได้สามวัน ระบบก็ล็อกบัญชีดิฉันแล้ว”

“ใครล็อก”

“ฝ่ายไอที”

“มีหนังสือแจ้งเหตุผลหรือไม่”

“มีค่ะ”

ธามยื่นมือรับเอกสาร

หนังสือลงวันที่สามวันหลังลลิตากลับจากลาป่วย ระบุว่าพบบันทึกการใช้งานผิดปกติ จึงระงับสิทธิการเข้าระบบเพื่อดำเนินการตรวจสอบ ช่องผู้อนุมัติลงชื่อไว้

ธวัชชัย

“คุณธวัชชัยเป็นผู้แจ้งให้ล็อกบัญชีคุณ?”

“ค่ะ”

“เขาเป็นคนที่คุณเคยให้รหัสผ่าน?”

“ค่ะ”

“แล้วเขาเป็นผู้มีสิทธิอนุมัติรายการที่บริษัทกล่าวหาหลายรายการด้วย?”

“ค่ะ”

ธามเขียนข้อความลงสมุด

ผู้มีสิทธิอนุมัติธุรกรรม — ผู้ได้รับรหัสผ่าน — ผู้สั่งระงับบัญชี

ชื่อเดียวกันอยู่ทั้งสามจุด ธวัชชัย

ธามปิดสมุด

“คุณลลิตา ผมจะไม่กล่าวหาว่าธวัชชัยเป็นคนทำผิดจนกว่าจะมีหลักฐานเพียงพอ แต่เรื่องนี้เป็นประเด็นที่ต้องตรวจสอบความน่าเชื่อถือของระบบและการระบุตัวผู้ทำรายการ”

ลลิตาพยักหน้า

ก่อนลลิตาออกจากสำนักงาน ธามถามข้อสุดท้ายที่จดไว้

“คุณลลิตาครับ”

“คะ”

“หลังบริษัทแจ้งความ มีใครจากบริษัทติดต่อคุณอีกหรือไม่”

ลลิตาหยุดตรงประตู

“มีค่ะ”

“ใคร”

“ธวัชชัยโทรมาหาดิฉัน”

“เขาพูดอะไร”

“เขาบอกว่าถ้าดิฉันคืนสมุดดำ ทุกอย่างจะจบ”

ธามนิ่ง

“มีหลักฐานการสนทนาไหม”

“ไม่มีบันทึกเสียงค่ะ แต่มีประวัติสายเรียกเข้า”

“คุณตอบว่าอย่างไร”

“ดิฉันบอกว่าไม่คืน”

“แล้วเขาพูดอะไรอีก”

ลลิตาก้มหน้า

“เขาบอกว่า ถ้าอย่างนั้นให้ไปตอบในศาล”

ตามคำของลลิตา มีการต่อรองกันเรื่องสมุดดำแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ส่วนสมุดเล่มนั้นเกี่ยวกับเงินแปดล้านสี่แสนบาทอย่างไร และสิ่งที่อดิศรเขียนไว้เมื่อห้าปีก่อนจริงแค่ไหน ธามยังตอบไม่ได้

เขาเปิดสมุดจดอีกบรรทัด

ทุกอย่างจะจบ — จบได้แค่ไหน

ข้อหายักยอกเป็นความผิดที่ยอมความได้ ถ้าบริษัทถอนคำร้องทุกข์ ข้อหานั้นก็ระงับ

แต่ข้อหาลักทรัพย์นายจ้างที่อัยการฟ้องคู่กันไว้ ไม่ใช่ความผิดที่ยอมความได้